

Geluk van koeien beestje, boompje, huisje?

LECTORAAT WELZIJN VAN DIEREN

Hogeschool

VAN HALL
LARENSTEIN

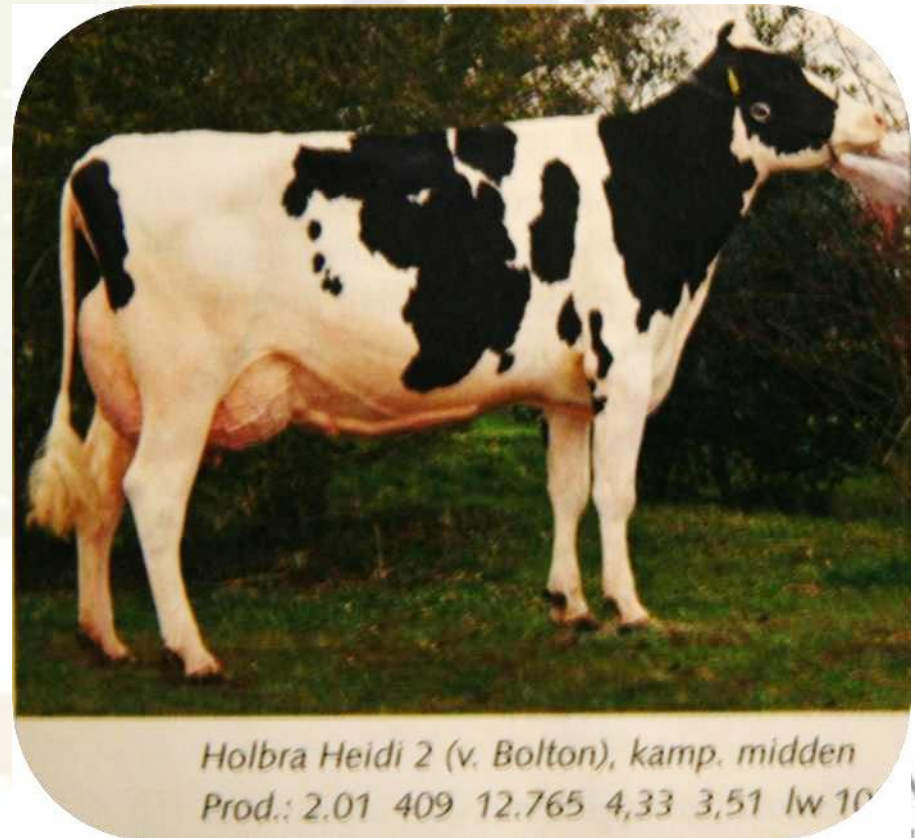
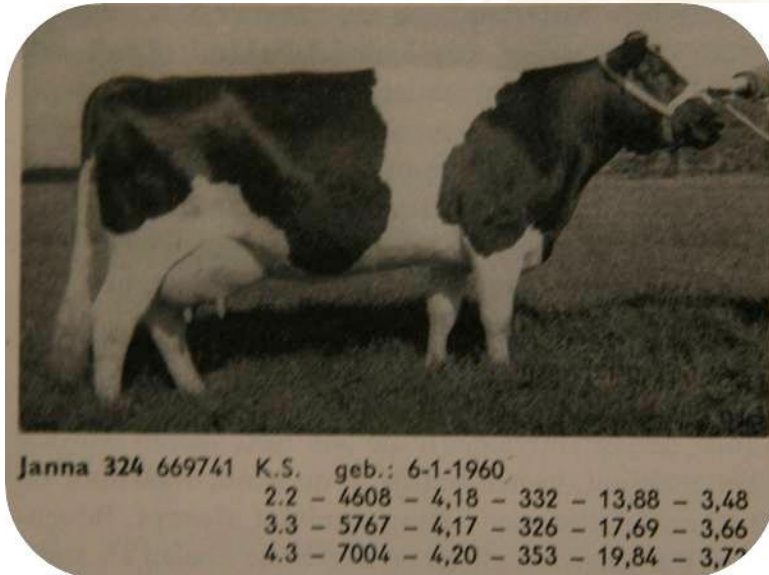
ONDERDEEL VAN WAGENINGEN UR

Hans Hopster
Datum: 18 mei 2011

Koeiengeluk?

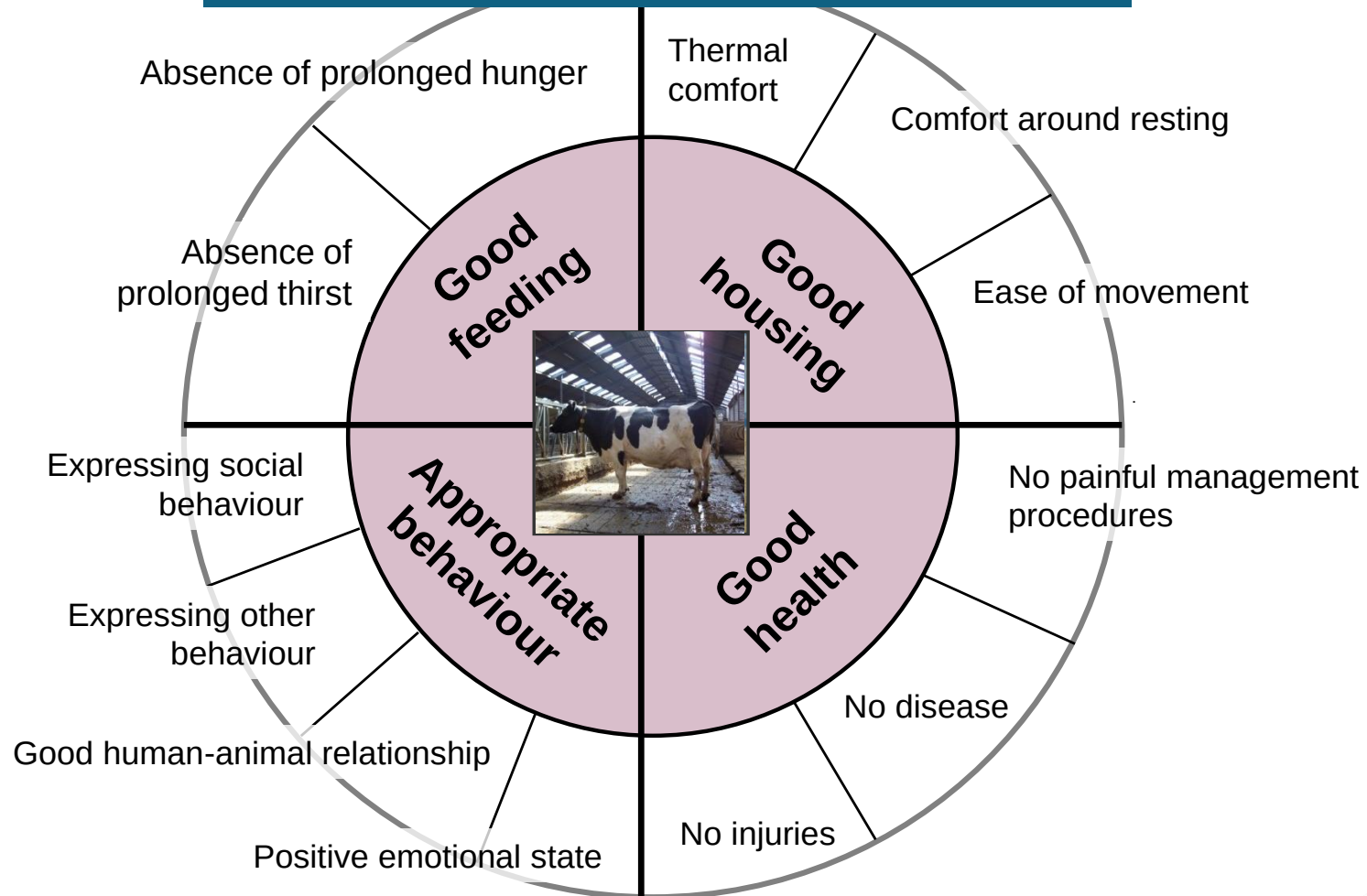

Vorm en type

Koeiengeluk?

Vier principes en 12 criteria

Ontwikkeling huisvesting

■ < 1970: Grupstallen

- Minder beengebreeken
- Minder speenbetrappen
- Geleidelijke overgang van stal naar weide en vice versa
- Koeien moeten onthoofd
- Werkomstandigheden in de winter
- Algemene aanblik van de veestapel
- Moderne grupstal heeft in verreweg de meeste gevallen de voorkeur

■ 1970-1990: 1ste generatie lb-stallen

■ 1990-2010: 2e generatie lb-stallen

■ 2010-2030: 3e generatie lb-stallen

■ > 2030: vrijloopstallen?

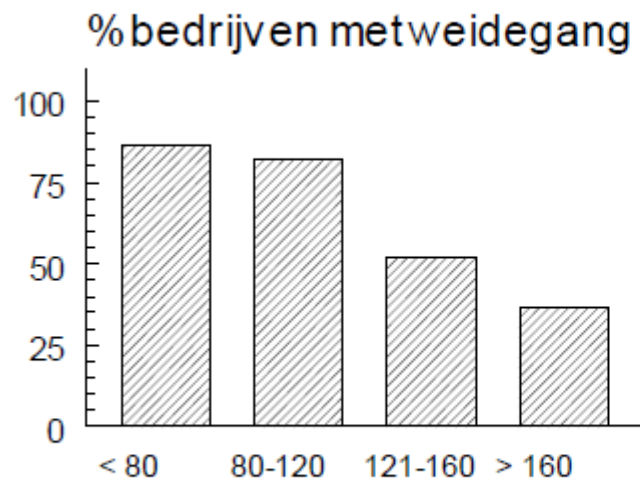
Weidegang = sterk beeld!!

#

Grotere bedrijven, minder weidegang

Figuur 4: Het percentage bedrijven met weidegang naar grootteklasse in aantallen melkkoeien.

(Hopster en Zijlstra, 2011)

Ongerief bij rundvee, varkens, pluimvee, nertsen en paarden : inventarisatie en prioritering en mogelijke oplossingsrichtingen (Leenstra et al., 2007)

- Expert opinion
- Ongerief = Ernst x Duur x Omvang
- 0,1,2 → max 8.
- Gebrek aan weidegang
- Harde en gladde vloeren, stalinrichting

Scientific report on the effects of farming systems on dairy cow welfare and disease (EFSA, 2009)

Conclusie: Belangrijkste welzijnsknelpunten komen voort uit bedrijfsgebonden gezondheidsproblemen

- Klauw- en beengebreen
 - Slechte ligboxen, vuile, harde en gladde loopvloer
 - Onvoldoende registratie en klauwverzorging
- Mastitis
 - Huisvesting
 - Management
- En in mindere mate
 - Voortplantingsproblemen
 - Gedragsproblemen.

Locomotiestoornissen

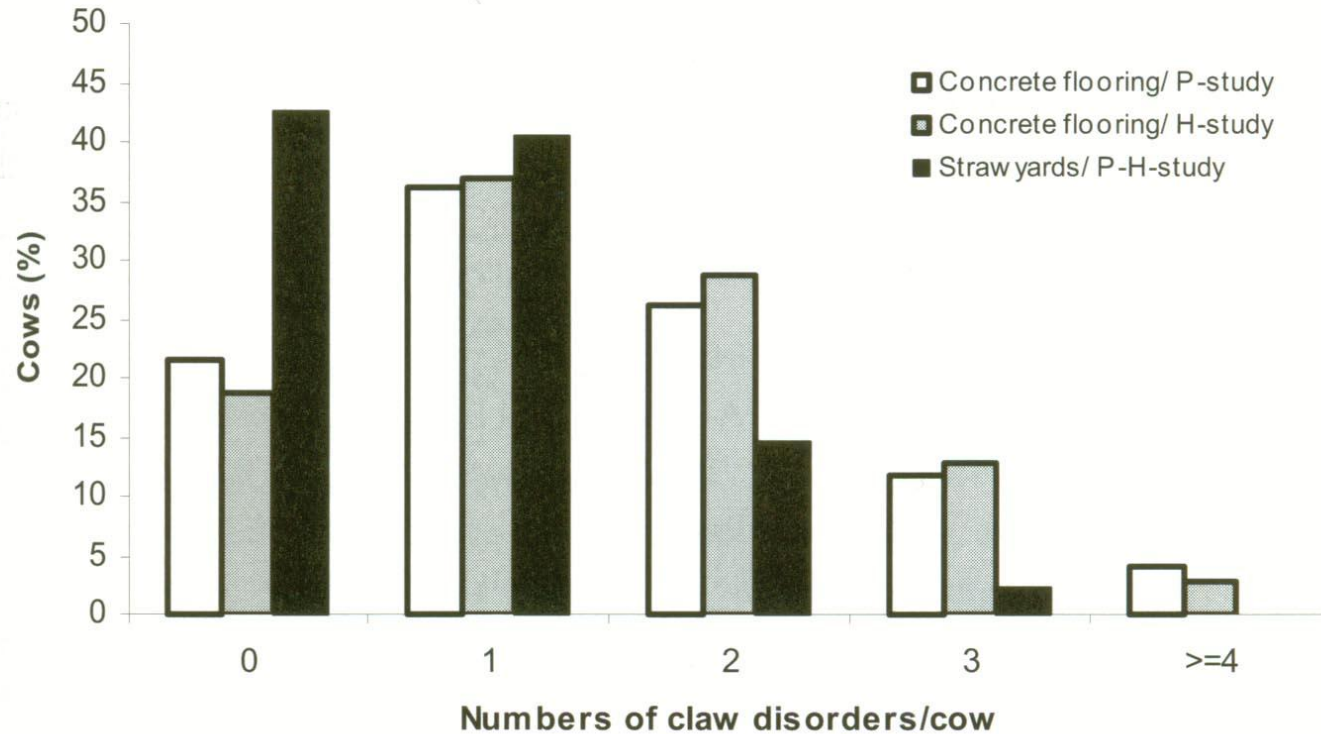
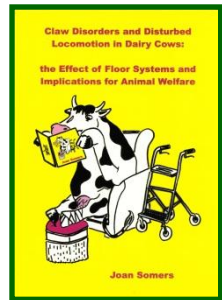
Welfare measure		Report
Fertility		
	Extended calving interval	Collick et al., 1989; Hernandez, 2001; Hernandez et al., 2005; Lucey, 1986.
	Ovarian cyst formation	Melendez et al., 2003.
	Reduced ovarian activity	Garbarino et al., 2004.
	Infertility, premature culling	Sprecher et al., 1997.
	Mild lameness had no effect	Gomez et al., 2004.
Health and performance		
	Depressed milk yield and reduced milk solids	Coulon et al., 1996., Green et al., 2002 ; Warnick et al., 2001a.
	Fall in condition score	O'Callaghan., 2002.
	Increased risk of culling	Sprecher et al., 1997.
	Increased risk of secondary disease	Sogstad et al., 2006.
Mental well-being		
	Pain (and pain hypersensitivity)	Whay et al., 1997; 1998.
	Abnormal bouts of lying behaviour	Manson, 1989 ; Cook et al., 2004 ; Singh et al., 1993 a; b; 1994; Hassall, 1993; Juarez et al; 2003.
	Changes in feeding behaviour	Phillips and Schofield, 1994; Singh et al., 1994.
	Fall in status within the social hierarchy	Sauter-Louis et al., 2004 ; Hassall et al., 1993.
	More time lying out of cubicles	Galindo and Broom, 2000.
	Less time walking	Galindo and Broom, 2000.

EFSA: In 20 jaar geen vooruitgang

- HACCP benadering wordt te weinig toegepast
- Kennis wordt onvoldoende toegepast
 - Weinig bruikbare adviezen
 - Kost te veel
 - Tijdrovend
 - Levert (te) weinig op

Innovatie zuivelketen: Socio-economisch!

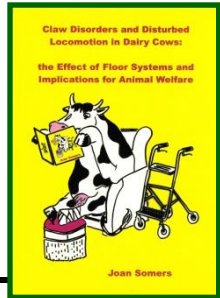
Praktijk: klauwproblemen

(Somers, 2004)

Klauwproblemen

Prevalenties van klauwaandoeningen tijdens weideperiode

Aantal koeien (bedrijven)		Stinkpoot	Mortellaro	Zool- bloedingen	Zoolzweer
Rooster- vloer	1116 (19)	20.7	29.7	45.1	3.3
RVL + mestschuif	360 (6)	14.7	27.5	47.8	3.3
Dichte vloer	875 (16)	30.4	25.4	47.0	4.3
Zero Grazing	727 (8)	40.3	49.0	63.2	7.4
Potstal	638 (16)	13.3	3.9	24.3	2.4

Oorzaken

Proximate hazards	Tangible hazards (examples)
"At foot"	"On farm"
Environmental	

Beton en mest

plus slurry underfoot

Preventie en
behandeling

inadequate treatment

Voeding

Wat nu?

- Expert opinions
- Risk assessment studies
- Veel empirisch onderzoek
- Ervaringskennis
- Tekort aan betrouwbare praktijk informatie

Hogeschool

VAN HALL
LARENSTEIN

ONDERDEEL VAN WAGENINGEN UR

Urgentie voor praktijkfeiten

- Diergerichte monitoring
- NZO/LTO initiatief in 2003
- Kostbaar en omslachtig
- Gebruik van beschikbare gegevens
- Continue Welzijns Monitor
- Resultaten in juni beschikbaar

(Thomas Dijkstra, GD)

Welzijnsborging

- Stalconcept
 - Vrijloopstal
 - Kracht van koeien
- Huisvestingsaspecten
 - Vloeren, boxen, klimaat, ruimte
- Dierkenmerken
 - Locomotie, uiergezondheid, liggedrag

Noodzaak tot vernieuwing!

- Te weinig comfort/bewegingsvrijheid
- Te weinig ruimte, slecht stalklimaat
- Huidige praktijk
 - Regeling IDSH en MDV
- Toekomst...
 - Cowmunity, Kracht van Koeien, Koeientuin, Vrijloopstal, etc...

Dank voor uw aandacht!

Hogeschool
**VAN HALL
LARENSTEIN**

ONDERDEEL VAN WAGENINGEN UR